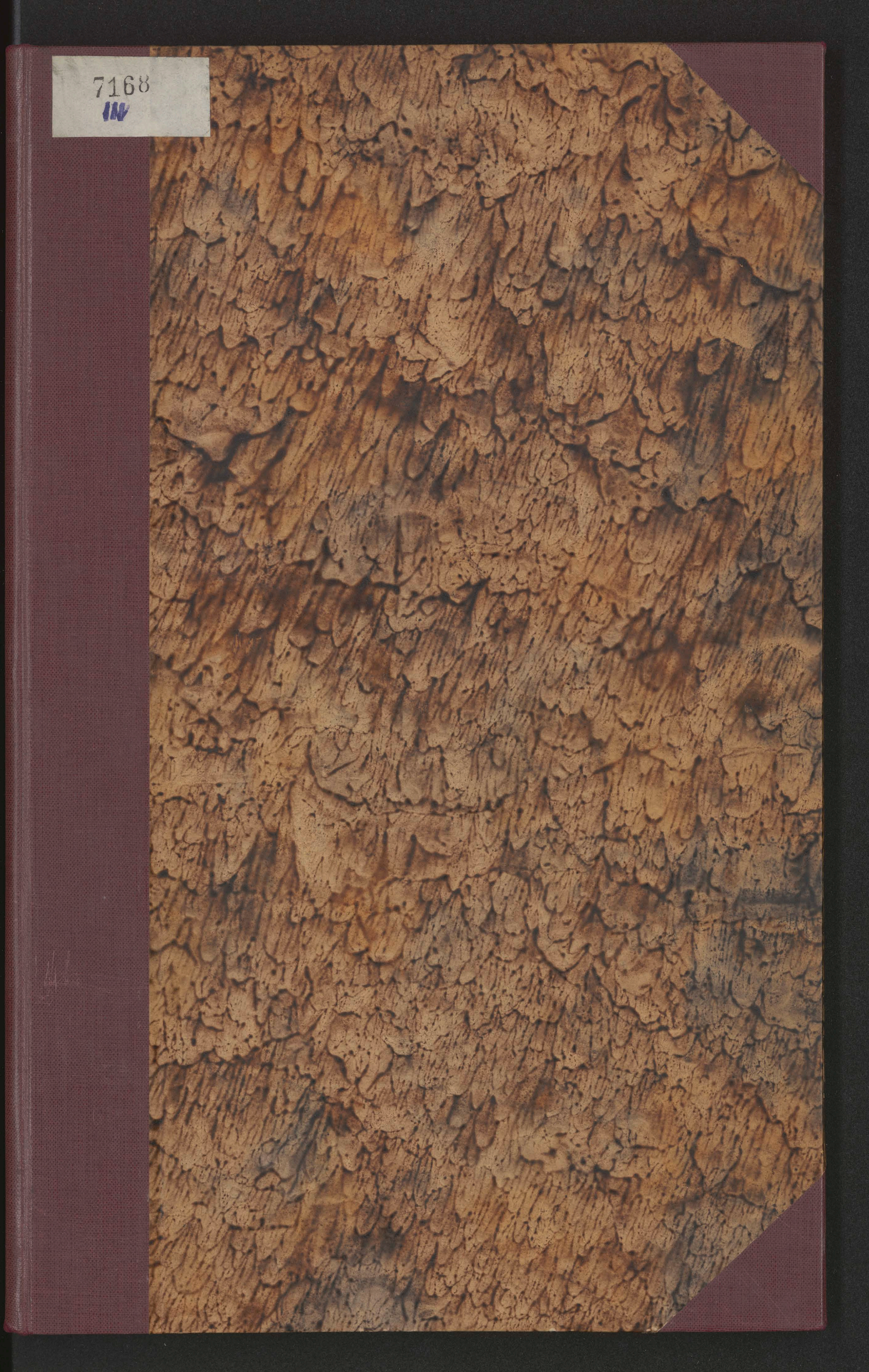
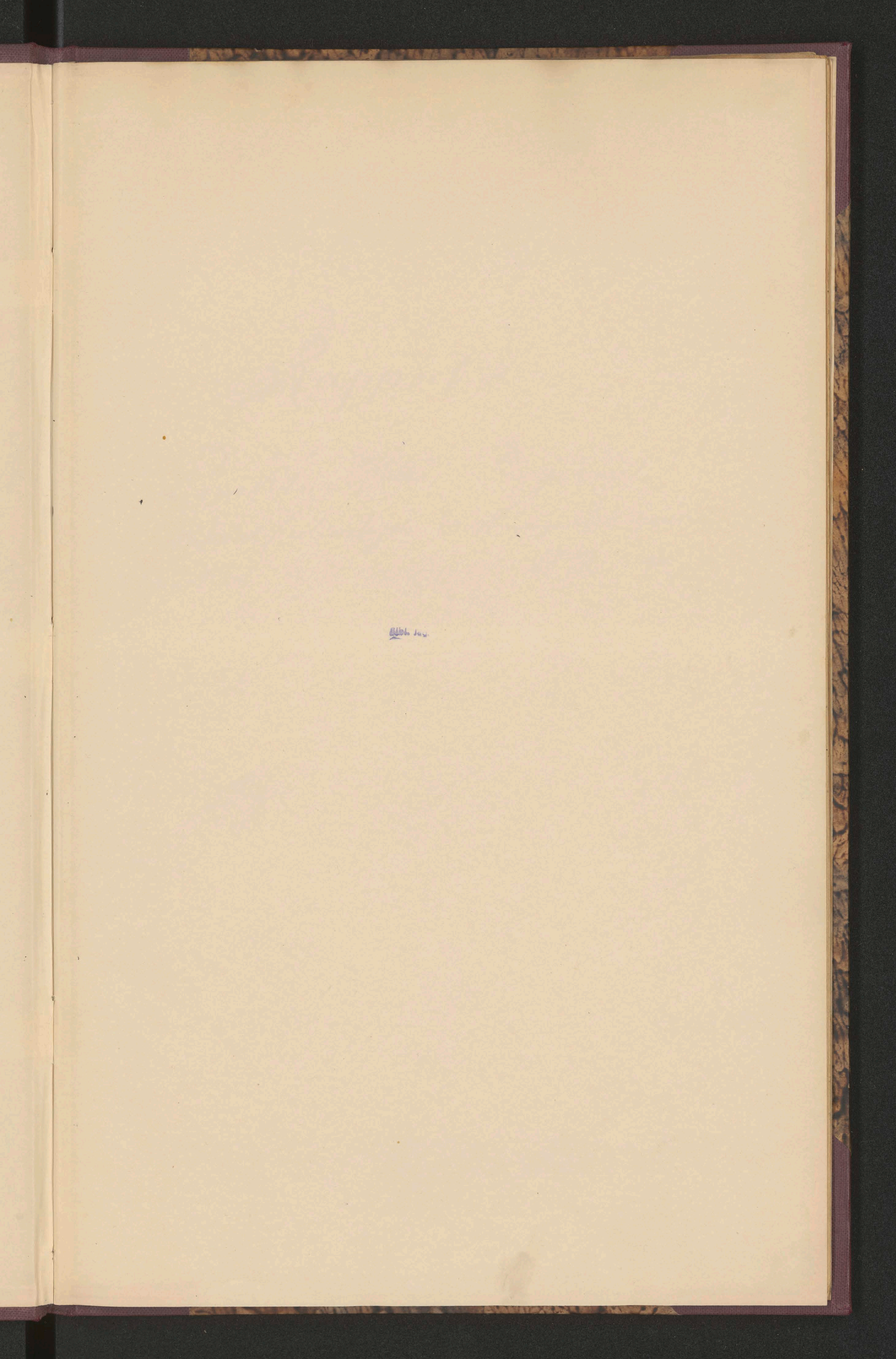

Nabyto od p. Leniekowej 16.IV.1934.
Oprawiono w r. 1937.

№ 350. archiv

Rapport.

Prorektora Szkół Przygórnych Krakowskich (: Liceatnych:) o Nauczycielach, uczniach i naukach tamże dawanych z r. 18 10/11. —

Do
Wysokiego Dozoru Szkół Departamentu Krakowskiego

Rapport półroczny

Od Prorektora, o Szkołach Przygotowawczych Akademickich Krakowskich:

Otwarcie Szkół.

Dnia 29. Września roku 1810 po solenney Wotywie i wezwaniu Ducha Ś. w Kościele Akademickim Ś. Anny, zgromadzenie Nauczycieli Szkół, Dyrektorowie domow, i wszystkich Klass Uczniowie, z chorągwiami zgromadzili się na Amfiteatr szkolny, gdzie w przytomności JJ. WW. Ministra Skarbu, Biskupa Krakowskiego, Prefekta departamentu, Rektora i wszystkich Członków Szkoły Głowney, licznego duchowieństwa, stanu woyskowego, wielu obywatelów i Władz sądowych, W. Felix Radwański, F. D. Wyznaczony w Szkole Głowney Mechaniki Professor, czytał Rozprawę o Rzekach Kraju Polskiego, które połączone i oczyszczone do Bałtyku, kiedy iedne do Czarnego morza płynące drugie, niezmierne bogactwa dla narodu przynieśćby mogły.

Nazaiutrz, po przeczytaniu Uczniom promocyy z niższey do wyższey Szkoły, rozpoczęły się nauki.

Nauki

Nim inne urządzenie Prześ. Izby Edukacyyney nastąpi, Rada Szkoły Głowney, Konkluzyą swoyą dnia 25 Września r. 1810 wydaną, Nauczycielom Szkół Przygotowawczych zezwala, aby, tak co do Nauk, iako i co do Rządu wewnętrznego i zewnętrznego Szkół postępowali i rządzili się podług Ustaw niegdyś Prześ. Kommissyi Edukacyyney dla całego Stanu Akademickiego i wszystkich Szkół przepisanych i Konstytucyami zatwierdzonych. Nauczyciele więc stosownie do załączonego tu Rozkładu A, z ustawą darmey wszystkiego Nauki dawać rozpoczęli. Książek Elementarnych niektórych na 1szą, 2gą i 3cią Klassę, Drukarnia Akademicka dostarczyła, na które zaś obiekta zbywa na dziełach, Nauczyciele z rozmaitych Autorów fizycznych prawnych i moralnych Materyię zbierają i one w Sextern Uczniów dyktuią.

Zgromadzenie Nauczycieli.

To z których się Osób i iakich składa przyłączam Listę B, wszyscy pełnią obowiązki przyięte, pracą i chęcią usiłują być wiernymi swemu powołaniu, zasłużyć się Oyczyźnie i Naywyższey Edukacyyney Magistraturze, a tym sposobem stać się godnymi względów na lata podeszłe.

Każdy Professor uczy na Tydzień godzin 20, prócz tych Professor Klassy I i II co Niedziela i święta daią Naukę Chrześciań-ską Uczniom swoim w Szkole tak długo; iak trwa Kazanie w Kościele dla czterech Klass wyższych miane.

Kapellan co dzień o kwandransie na ósmą Mszą ś. dla Stu-dentów, w Niedziele i Święta w pół do dziewiątey odprawia, po Którey, pół godziny, Kaze z Ambony. Tenże w Niedziele Adwentowe i Wielko-postne na Amfiteatrze Szkolnym daie Katechizm Starego i Nowego Testamentu dla wszystkich razem. W Poniedziałek, Wtorek i Srzodę dla czterech Klass wyższych Kapellan, a dla dwoch pierwszych Wydziałowy Professor czytaią Uwagi duchowne i przysposabiaią Uczniów do Spowiedzi Wielkanocney i Kommunii na wielki Czwartek. Rekkolekcye te trwaią godzin 5.

Professorów do Języka Niemieckiego iest dwoch, do Francuzkiego ieden, obydwa języki dzielą się na Klass 3, każda miewa na Tydzień po godzin 4.

Professor Rysunków daie Uczniom Lekcye w Niedziele, Wtorki i Czwartek, po godzin dwie po południu od 2 do 4 godziny.

Prorektora obowiązek, rozdz. 8 iest, czuwać na ogół, by wszyscy zachowali się podług Ustaw ~~lub~~ tak uczący iako i uczący się, do niego Rząd Szkół wewnętrzny i zewnętrzny należy. On ze Zgromadzeniem Nauczycieli, Rozdz. 6 i 7. vocis activa et passiva czynią i stanowią Instancyą Pierwszą, w sprawach prze-ciwnych Ustawom; sądzą i Karzą podług Rozdz. 29. nadgra-dzaią podług tegoż Rozdz. —

Dyrektorowie domowi.

Dyrektorowie, czyli Nauczyciele domowi są pospolicie Auditorami albo Nauk w Szkole Głowney, albo Szkół Wyższych Przygotowanych Uczniami. Tych Prorektor (Rozdz. 20). poznawszy obyczaie i zdolność wyznacza Uczniom do Szkół chodzącym. Wizytuie ich mieszkania – Posiedzenia z niemi co Niedziela odbywa, na których Ustawy czyta, tudzież wytłome dzieło X. Piramowicza zawieraiące Instrukcye dla Nauczycielów, podaie im tenże Prorektor sposoby doskonałego postępowania z powierzonymi sobie Uczniami, tak co do postrzegania Dyscypliny szkolnych, iako li też czuwania nieodstępnie na obyczaie i zdrowie młodego. Samych Dyrektorów zachęca aby się w Naukach doskonalili i sposobili się bydź coraz zdolnieyszymi, bądź do powołania nauczycielskiego, bądź do innych Oyczyzny posług. – Co miesiąc odbiera od nich Rapporta o Uczniach, a wypytawszy z nich pomyłki, reflektuie ich i upomina. Professorom publicznym do uwagi poleca – Jeżeli z Dyrektorów który obowiązkom przyiętym zadosyć nie czyni, nayprzód prywatnie, potem publicznie, a nakoniec nie poprawnego od Kondycyi oddala

Wiele Dyrektorów w prawdzie niezupełnie iest usposobionych, że tych Nauk za Rządu zeszłego nie słuchali, aby iednak mieli fundusz z Kondycyów do kończenia wyższych, co raz się lepiey doskonalą sami i postępuią.

Dyrektorów wszystkich C, iest 42.

Uczniowie. Rozdz. 10

Uczniów wszystkich znayduie się 413 – w nich Rapporta. D. E. F. G. H. J. K. L. M. N. Nierówny we wszystkich postępek pochodzi częstokroć z nierówności talentów. 2° z późnego do Szkół odsyłania; (N) nie poczytywać zaś dzieci, byłoby to Rodziców i ich dzieci karać. 3° Niedostatek również bywa także przyczyną opuszczenia się, albo niemożności naięcia stancyi.

Nabożeństwo. Rozdz. 11

Nabożeństwo odbywa się regularnie ~~tak co do~~ Mszy, iak i co do Nauk Chrześciańskich, iak wyżey pod artykułem Nauczycieli do których potrzeba iednak, aby Wszystki Dwór szkolny, dla Nabożeństwa i przykładu czekał także bywać w Kościele Auditorom Publicznych Szkół w Szkole Głowney, ci bowiem nie będąc obowiązani prawem, wielu z nich

cale w Kościele nie bywa, albo jeśli jest który, to bardziey dla spaceru lub widoku, niż dla nabożeństwa przychodzi.
Wypadałoby zatem Kościół ś. Anny i oko postanowić na nich i czas dla wszystkich a przynayamniey co Niedziele i Święta o godzinie w pół do dziewiątey.
Inaczey od starszych zgorszeni młodsi stygnące będą w nabożeństwie albo tylko z przymusu i bojaźni chodzić będą do Kościoła.

Examina Rozdz. 17

W każdey Klassie i z każdego Objectu osobno. Prorektor odprawił Examen z Uczniami Kwartalny w Styczniu bawiąc i examinuiąc godzin sześć codzień z Professorem Klassy.
Od dnia 20 Marca do 2 Kwietnia pod prezydencyą JW. J. X. Jonego Mierzwowskiego, Kanclerza Katedralnego Kamienieckiego, Dziekana Kollegiaty wszystkich Świętych od Wysokiego Dozoru Szlachetnego Departamentu Kra„ Kowskiego delegowanego w przytomności oraz W. Dy„ midowicza Dyrektora i Wizytatora Gymnaziów trwał Examen godzin 40. na którym ile Uczniowie okazali postępku w Naukach i ochoty, wyraził to JW. Prezy„ duiący w Mowie swoiey mile, odpowiadaiący naylepszey nagrodzie. Jak daleko daleko uszli w Objektach Uczniowie, Każdy Nauczyciel w Rapportach wyraził.
Życzyć by tylko należało, aby jak nayprędzey być mogły Książki Elementarne, dla niedostatku których Professorowie kupuiąc ze szczupłey Pensyi swoiey Książki i z nich materye do Objektów wybieraiąc, wiele szkody na wygodzie życia, i wiele pracy łożyć muszą.
Uczniowie zaś na przepisywaniu wiele czasu tracą.

Edukacya Fizyczna

Przed Rządem Austryackim wszyscy Uczniowie wolnie ~~[illegible]~~ rekreacyyne po południu we Wtorki i Czwartki, tudzież w Święta i Niedziele mieli ćwiczenia Woyskowe, tyle dla nich przyiemne a dla obrony Oyczyzny pożyteczne, iż ze Szczytu Kilkudziesiąt z ówczas Uczniów niemal półora w czasie powstania Narodowego r. 1794 dobrowolnie do Woyska poszło, z tey iedni statecznie do końca dotrwali, inni do Legionów udali się. Świadkami tego są teraz waleczni Półkownicy Maiorowie, i wielu innych Officierów słusznych z tych Szkół, które miały do ćwiczenia broń drewnianą, kosztem skarbu sprawioną lecz Professorowie Austryiaccy wszystko zmarnowali co może teraz było nay-potrzebnieyszą wrócić ten zwyczay zabawy.

Broń drewniana, para Bębnów nayw więcey dwa Tysiące Zł. pol kosztować by mogła.

Dziś na samych przechadzkach przestawać muszą.

Dom Szkolny

Sale w nim na dawanie Lekcyy są wygodne i obszerne. Amfiteatr do półtora Tysiąca Osób pomieścić może, gdzie się popisy lub inne publiczne Akademickie Zgromadzenia odbywaią. — Dachy po wielkiey części nowego pokrycia potrzebuią. — Piece kachlowe węglem opalane są przyczyną wielkiego po Klassach swędu a częstokroć choroby Professorom i Uczniom.

Inwentarz Szkoły Fizyczne

Inwentarz Sprzętów szkolnych, narzędziów fizycznych i matema-tycznych tudzież małey Kollekcyi minerałów osobnym Inwenta-rzem opisanych, tak do Prześ. Izby Edukacyyney ich i do Szkoły Główney przesłanem po razy dwa.

Domy Studentów czyli Bursa.

Te. 1o Jurisperitorum, 2o Starnigielska 3o Jeruzalem przenie-
siona do Drukarni, są zamieszkałe przez Studentów ubogich w Liczbie
90. Bursa Jeruzalem puszczona w nayem. Bursa Philosophorum
zupełnie pusta i Pauperum czyli Jagiellonianae

Z obowiązku mego wyznaię ie, sądzę niemylnie, że Czterysta naymniey
Studentów mieścić się w nich może, ale ponieważ czasem i nieczułością
rządu zeszłego są nadruynowane zewnątrz tak dalece, iż ledwie we dwóch
i to z wielką niewygodą dziewięćdziesiąt mieszkać może, racz przeto
Wysoki Dozór Szkolny zwrócić swą uwagę na te domy iako nayzba-
wienniejsze dobrodzieystwo dla uboższey Obywatelskiey Młodzieży,
uczącey się w Szkołach

Wszystkie maią swoie funduse i dochody, maią magistralne mury
mocne, połączywszy dochody z Borkassą na wsparcie Studentów
wyznaczone i choć częściami reparuiąc ie, więcey mieszkania bezpłatne,
przyniosą dobrodzieystwa ubogim, niżeli pieniężne wsparcie z którego
niemogąc nic znacznego sprawić dla siebie Student zmarni ie.

W nich maiąc ~~pieniężne wsparcie, z którego niemogąc~~ przytułek, drwa
na gotowanie, usługę bezpłatnie, nadewszystko dozór doskonały usilnie
Młodzież tey niemoralności i zgorszeń do iakiey Jey się pomieszczenie
po rozmaitych domach bywa okazyą albo kiedy Oyciec niemogąc
się pomóc na naięcie stancyi dla syna, w nieświadomości trzymać go
i w sercu swoiem płakać musi — Aby do właściwego przeznaczenia zwró-
cić wspomnione domy, zdaniem moiem byłoby wybrać Osoby
z Akademików wysłużonych świadomych Stanu Burs i takiemi
bydźby mogli W. J. X. Orachow i W. J. Pan Szymidowicz, Architekt
zaś dobry, ieden z Assessorów od Wysokiey Prefektury, spodziewam się pierwszepli-
wie, iż się tey dla Rodaków posługi z chęcią podeymą, i mając ich
trudno dożyć wszystkiego i wypieryć Proiekt Wysokiemu Dozorowi,
do approbacyi, bądź przesłania onego Prześ. Izbie Edukacyyney.

Dan w Krakowie dnia 28. Kwietnia 1811. R[u]

Antoni Simonowski Prorektor Szkół Wydziałowych. D. C.

Rapport o osobach Zgromadzenia Szkół Przygotowych.

Objekt Nauki Nazwisko i imie	Wiek	data z Zgromadzenia	Zdrowie	Zdatność	Pilność	Obyczaje	Przydatkowe powinności.
Pro Rektor Antoni Hinonowski	40	31	mierne				Bursa Jurisperitorum Senior
Professor Fizyki Joachim Karkoszyński	42	od 16 Listopada 1809	dobre	zdatny	pilny	statecznj	obserwator. – zastępca, zapisuie obserwacyie meteorologiczne
Professor Matematyki Marcin Grudziński	38	dtto	mierne	dtto	dtto	dtto	żadnych
Professor Wymowy Szymon Jasieński	53	dtto	dobre	Wystarczaiąca	pilny	dtto	Senior Bursy Harnigielskiej
Professor Prawa Felix ~~Stomiński~~ Sołtrzyński	24	dtto	trochę nie dosyć zdrowy	dosyć	pilny	dtto	żadnych
Professor Klassy II Franciszek Stomiński	42	przed rządem austryackim lat 5 professorem niemieckiego języka	mierne	zdatny	pilny	dto	Professor języka niemieckiego. Senior Bursy Jerozolimskiej
Professor Klassy I Jan Mocarski	42	od 16 Listopada 1809	dobre	zdatny	pilny	niezwyczajny	żadnych
Kaznodzieja X. Józef Marczyk	30	dtto	dobre	w Niewprawny języku ojczystym	pilny	obyczajny	Spowiednik w Kościele P. Maryi
Professor języka Franc: Franciszek Bogucki	38	dtto	dobre	zdatny	pilny	dtto	żadnych
Professor Rysunków Postarła		od 1 Stycznia 1811	dobre	zdatny	dla zatrudnień różnych czasem chybia	Obyczajny	Inżynier Przysięgły
Subtytutu żadnego niemasz	Ten wielce jest potrzebny w szkołach na przypadek choroby professora, lecz powinien mieć Matematykę, Fizykę, Wymowę Ojczystą i Łacińską, i Prawo						

Emeryci szkół przygotowawczych

Antoni Hinonowski

X. Innocenty Kościeński

Jan Stanowski

Józef Leszczyński

Innych pensyi nie pobierają

Etat od Izby Edukacyjnej

Rapport o Dyrektorach domowy dozór tych Uczniów maiących

Nazwisko i Imie	Wiek	Liczba uczni	zdrowie	zdatność	Pilność	Obyczaie	Jeśli radzący czyni	Jakich teraz nauk słucha
Bulikowski Stanisław	56	10	dobre	zdatny	pilny	Stateczny	Czyni	Tak gymnazialne iak wyższe nauki skończył
Podgórski Karol	30	2	dobre	zdatny	pilny	obyczayny	czyni	skończył skończył szkoły
Czerwiński Ludwik	19	8	dobre	dosyć	stara się	Skromny	stara się	Prawa
Kuchciński Józef	22	8	dobre	dosyć	stara się	nienaganne	nie zawsze ~~stara się~~	Medycyny
Miętusiewski Jakób	21	2	dobre	dosyć	pilny	nienaganne	stara się	Prawa
Łobarzewski Wincenty	26	Których Korczyński	dobre	zdatny	pilny	stateczny	czyni	Prawa
Jarocki Felix	20	18	dobre	zdatny	pilny	obyczayny	czyni	Filozofii
W. Ułkoszewski Stanisław	24	10	dobre	zdatny	pilny	dtto	dtto	Prawa
Koralecki Jan	27	16	dobre	mierna	dosyć	podeyrzane	stara się	Filozofii
Kaczorkiewicz Piotr	19	1	dobre	dosyć	pilny	skromny	Czyni	Teologii
Hachlewski Woyciech	19	4	dobre	mierna	dosyć	nienaganne	stara się	Klassy 6 w Gymnazium
Dziórkowski Woyciech	16	2	dobre	zdatny	mierna	niekiedy płochy	dosyć	Klasy 6 w Gymnazium
Kobylecki Wawrzeniec	18	8	dobre	dosyć	dosyć	obyczayny	czyni	Klasy 6 w Gymnazium
Jaworski Jan	16	Których Bulikowski	dobre	zdatny	pilny	obyczayny	czyni	Filozofii
Nowakowski Andrzey	21	3	dobre	mierna	dosyć	obyczayny	czyni	Teologii
Skowsewicz Józef	23	4	dobre	mierna	dosyć	zuchwały y nieostrożny	niekiedy opuszczaiący	Medycyny
Hujsson Tomasz	23	6	dobre	dosyć	pilny	stateczny	czyni	Medycyny
Chrabczyński Józef	21	4	dobre	mierna	dosyć	skromny	czyni	Klasy V w Gymnazium
Stranak Michał	18	5	dobre	zdatny	pilny	przykładny	czyni	Filozofii
Szpira Piotr	21	4	dobre	Poszedł do Seminarium				Teologii
Machnicki Tomasz	17	12	dobre	zdatny	pilny	skromny	czyni	Filozofii
Klimkiewicz Józef	25	12	dobre	wielka	pilny	przykładny	zawsze	Prawa
Prokopowicz Bartłomiey	26	2	dobre	dosyć	pilny	stateczny	czyni	Prawa

Nazwisko Imię	Wiek	Liczba Uczniów	Zdrowie	Zdatność	Pilność	Obyczaje	Jeżeli zadość czyni	Jakich nauk sam słucha
Folański Floryan	24	2	dobre	mierna	pilny	przykładny	czyni	Historyi naturalney
Szymański Woyciech	26	6	dobre	zdatny	pilny	dtto	zawsze	Filozofii
Piotrowski Kazimierz	20	10	dobre	zdatny	nie zawsze	płochy niekiedy	czasem gnuśnieje	Filozofii
Gaworski Józef	20	7	dobre	zdatny	nie zawsze	płochy niekiedy	z przymusu	Filozofii
Usyński Franciszek	25	4	dobre	zdatny	wielka	stateczny	czyni	Kandydat na professora Ekonomii
Życzowicz Łukasz	21	5	dobre	dosyć	mierna	Elegant	niebardzo	Filozofii
Korczyński Jan	36	20	dobre	dosyć	wielka	stateczny	czyni	Ukończył [illegible]
Młyński Błażej	20	2	dobre	mierna	mierna	skromny	czyni	Teologii
Kraiński Wincenty	20	1	dobre	wielka	pilny	obyczayny	czyni	Filozofii
Reczkiewicz Tomasz	23		Przestał na mieyscu tego Klinkiewicz					
Wolski Alexander	22	2	Przestał, na jego mieysce Jasiński					Filozofii
Szalewski Andrzey	15	5	dobre	dosyć	pilny	obyczayny	czyni	Klassy 4 z Gymnasium
Drogoszewski Piotr	28	3	dobre	mierna	mierna	nienaganne	stara się	Filozofii
Gargulski Kazimierz	24	5	dobre	mierna	mierna	Uyda	dosyć	Pedagogii
Gaudziński Marcin	38	4	mierna	zdatny	pilny	stateczny	czyni	Professor publiczny Matematyki z Gymnasium
Kuczkiewicz Filip		6	dobre	mierna	nie zawsze [illegible]	stateczny	uchybia czasem	Z szkoły W.W.ŚŚ. jest professorem dla początkujących
X. Karpiński		2	dobre	zdatny	pilny	stateczny	czyni	Professor u św. Barbary
Willam Andrzey	15	3	dobre	dosyć	pilny	obyczayny	czyni	z Gymnasium Kl. 4.
Kotulski	19	2	dobre	mierna	mierna	obyczayny	czyni	z Gymnasium Kl. 4.

~~Michał~~

Katalog Zbiorowy

178 Uczniów Klassy Iej Szkół Przygotowych Krakowskich dnia 29go Września 1810 roku rozpoczętych z Popisu pierwszego biegu Nauk, dnia 20. Marca 1811go odprawionych

Klassyfikacya Uczniów Klassy II Szkoł Liceum Krakowskiego z odbytego popisu półrocznego dnia 21 Marca r. b. 1811 składaiąc Wysokiemu Dozorowi Szkolnemu Departamentu Krakowskiego przez J. W. J. X. Prałata Mirowskiego na ten popis delegowanego Członka Dozoru sądzę za rzecz potrzebną to wyznać, iż w wszystkich na tę Klassę od byłey Komissyi Edukacyiney przepisanych a dotąd do zachowania zaleconych przedmiotach młodzież w tey Klassie ucząca się tak prowadziłem podług powziętego obowiązku i sumienia, że z Końcem szkolnego roku do tego stopnia w przedmiotach i obyczaynościi doprowadzoną zostanie, który iest tey Klassy metą, i którego iuż z moią pociechą większą część młodzieży powodowana szlachetną chęcią ziednania sobie na zawsze serc rodzicielskich, pochwały u Przełożonych i miłości u współuczniów dosięga

Franciszek Staniński

Nauczyciel II Klassy

Treść Nauki

Dawaney podług Ustawy Edukacyj-
ney w pierwszey połowie roku szkolnego 1811.

W Klassach III, IV, V i VI.

przez Nauczyciela Wymowy wraz z imiona-
mi uczniów tychże, wyrażeniem ich wieku,
zdania o ich obyczaiach, przykładaniu się do nauk,
i postępku w tychże podane na Popis odprawiony dnia 27 Marca
przez 6 godzin.

Treść Nauki:

Dawaney w Klassie III w godzinach 8 na tydzień
Po powtórzeniu pierwszey i drugiey części Grammatyki dla szkół Narodowych

Z Grammatyki na Klasse III

Rozdział I.

O wewnętrznem znaczeniu wyrazów

Rozdział II

O źródłosłowie

Rozdział III

O słowrodzie

Rozdział IIII

O składni tak Polskiey iako i Łacińskiey

Z Wypisów

Z Korneliusa Neposa życia wodzów Greckich
Życie Trazybula
— Epaminondesa
— Tymoleona

Treść Nauki

Dawaney w Klasie IIII w godzinach 3 na tydzień

Z Grammatyki na Klasse IV

Rozdział VI

O pisowni Polskiem i Łacińskiem

Rozdział VII

O czytaniu xiążek

Z Wypisów

Z Juliusza Cezara — Obyczaje Gallów

.... Brytanów

Z Cycerona .... Homer

.... Mowa Sokratesa do sędziów po skazaniu go na śmierć

Z Sallustyjusza — Charakter Katyliny

------------ Mowa tegoż do towarzyszów spisku

Z Pliniusza — Listów siedm

Z Owidyusza — List do Attyka z xięgi II, z Pontu list 4

Oprócz tego Tłumaczyli wszystkie wiersze znayduiące się w Grammatyce na Klasse 3.

Treść Nauki

Dawaney w Klassie V w godzinach 3 na tydzień.

O Wymowie i Poezyi z xiążki Elementarney X. Pyramowicza

Wstęp. Wyłożenie niektórych wyrazów używanych w Materyi nauk i kunsztów wyzwolonych

Rozdział I. Wymowa. Ze skutków Wymowy dać się iey wyobrażenie

Rozdział II. Człowiek wymowny. Krassomówca. Oznacza między nimi różnice, objaśnia tem poprzedzaiące uwagi.

Rozdział III. Źródła i pomocy Wymowy. Przymioty mówcy, wewnętrzne i zewnętrzne pomocy do Wymowy oznacza, okazuie przymioty i zdatności, które mówca mieć powinien z strony duszy, obyczajów, nauk i wiadomości

Wypisy

Porównania czyli Podobieństwa

Z Owidyusza — Dowcip długim spoczynkiem tępieie

Z Wirgiliusza. Mąż stały nie może być łzami zmiękczony.

Powieści

Z Korneliusa Neposa. dziwny wynalazek Hannibala zamkniętego od Fabiusza do wymknięcia się. Powieść prosta

Z Liwiusza. Taż sama powieść pragmatyczna

Z Cycerona. Okrucieństwo Werresa Pretora Sycylii wywarte na Gawiusza Obywatela Kossarskiego. Powieść krasomowska

Z Owidiusza. Przemysł Dedala do wydobycia się z zamknięcia na Krecie. Powieść poetyczna

Opisania

Z Kurcyjusza. Obyczaje, czyli charakter Aleksandra

Z Welleiusza Paterkula. Charakter Cycerona

Z Owidyjusza. Opisanie domu snu

Z Wirgiliusza. Opisanie przysionka piekła.

Mówki

Z Liwi: Tarkwiniusza Starego proszącego Rzymian, aby go obrali Królem

— Weturyi do Koryjolana Syna

— Kamilla do Nauczyciela Faliskow

— Tegoż do Ardeiatów, namawiające ich do uderzenia na Gallów Rzym oblegających.

Z Korneliusa Tacyta. Hortala, potomka Hortensyjusza do Senatu i Tyberiusza Cesarza z prośbą o dobrodziejstwo na utrzymanie potomstwa spłodzonego z rozkazu Cesarza Augusta

Odpowiedź dana temuż przez Tyberiusza Cesarza

Treść Nauki

Dawaney w Klassie VI w 6 godzinach na tydzień

O Wymowie i Poezyi z xiążki Elementarney

Oprócz wstępu i trzech Rozdziałów w piątey Klassie dawanych

Rozdział IIII Retoryka sztuka mówienia. W nim podaie skąd wzięła początek Retoryka, Potem idzie roztrząśnienie, czy przykłady i przepisy Retoryczne dały do Wymowy użyteczne czy są i z czem pewne i szkodliwe.

Rozdział V. W czem prawidła i przestrogi mogą bydź użyteczne mowcy i pisarzowi. Tu się stanowi dalsza osnowa dzieła. Mowca i pisarz za iedno się biorą

Rozdział VI Myśli, logika, zdrowy rozsądek. Dowodzenie. Kładzie się uwagi, co ma bydź ~~przedmiotem~~ gruntem mówienia i pisania, jako ma bydź sprawą młodzieży z logiką, to iest rozsądnie ćwiczenie i uważanie w każdey rzeczy, iak mowca ma sobie w dowodach przedsięwzięcia swego i nienad~~rzenie~~rzeniem prawdy z przyzwoitością do materyi i słuchacza postępować, wielkie bydź maią przymioty myśli w mowę i pismo wprowadzoney

Wypisy do Wymowy wolney

Powieści

Z Cycerona Powieść prosta o Manliusie
Z Liwiusa Taż sama powieść pragmatyczna
Z Cycerona Powieść krasomowska o Milonie i Klodyusie

Opisania

Z Kurcyusza Śmierć Alexandra
Z Cycerona Opisanie Syrakuz

Mowy

Z Justyna Mowa Eumenesa do Argyraspidów tak nazwanego od oddziału woyska od srebrnych tarcz
Z Kurcyusza Mowa Posłów Daryusza proszących Alexandra o pokóy
Odpowiedź Alexandra na poprzedzającą mowę.
Mowa Nabarzana radzącego Daryusowi, aby Bessowi zdał rządy państwa z warunkiem powrócenia ich sobie po ustąpieniu nieprzyiaciela z Azyi.

Z Poezyi

Z Listu Horacyusza do Pizonów. Ostrzega Rymotworców
Quomodo simplicitas et unitas rei servanda?
Quomodo committuntur vitia deficiente peritia artis?

Quomodo res suscipienda cum ingenio suscipientis comperanda?
Qui delectus et quae libertas in vocibus novandis servanda?
Quae sunt genera versuum cuiusque materiae convenientia?
Qui color rebus laetis et tristibus est tribuendus?
Quomodo est animi motibus utendum?
Qui est convenientia cutionis ancommodanda?
Quae sunt servanda in imitando et componendo?
Quid ratione cuius vis aetatis est servandun?

Wypisy do Poezyi

Porównania

Z Owidyusza Wiele posiadający więcej pragnie
Doświadczenie uczy ostrożności

Z Wirgiliusza Gorliwość Tyryjczyków w budowaniu miasta

Powieści.

Z Owidyusza - Rozszarpanie Orfeusza
Z Fedra Rozbicie okrętu Symonidesa

Opisania

Z Owidyusza Opisanie burzy na morzu
Opisanie domu zazdrości

Z Klaudyusza Szczęśliwy starzec, który blisko Werony mieszkając z folwarku swego nigdy nie wyszedł.

Wszystkie te wypisy robili po Polsku i na pamięć się uczyli w obu językach

Popis.

z Obiektów Mathematyki i Logiki uczniów Klassy 3ey, 4tey, 5tey, i 6tey przez Professora Mathematyki w 1em Półroczu 1811 Roku dawanych

Z Arythmetyki

Klassa 3a

Powtórzywszy 4ry działania w liczbach prostych, wielorakich, iakoteż w ułamkach zwyczaynych nauczyła się odbywać też 4ry działania w ułamkach dziesiętnych

Z Geometryi

Po [illegible] definicyi istotnie potrzebnych i prawd niezbitych, na których się ta nauka zasadza nauczyła się 1ey Xięgi Euklidesa to iest proporcyy 48.—

Z Arythmetyki

Klassa 4a

Powtórzywszy Theoryą o ułamkach zwyczaynych, ułamkach dziesiętnych, tudzież o wynoszeniu liczb do kwadratu i wyciąganiu Pierwiastków, nauczyła się wynosić do liczby do sześcianu i wyciągać pierwiastku sześciennego z tegoż: iakoteż o stosunkach i proporcyach

Z Geometryi

Nauczyła się Xięgi Iey, 2ey, 3ey, i 4ey Euklidesa to iest rozwiązała Proporcyy 115

Z Arythmetyki

Klassa 5

Powtórzywszy to wszystko, co i Klassa 4ta nauczyła się wynosić liczbę do sześcianu i wyciągać z niej pierwiastek tudzież o Stosunkach i Proporcyach

Z Geometryi

Powtórzywszy początki które w Roku zeszłym poięła nauczyła się Xięgi 2ey, 3ey, i 4tey Euklidesa to iest rozwiązała proporcyy 67

Z Logiki Kondyllaka

Nauczyła się Części Iey iakoto: o wyobrażeniach rzeczy podpadaiących pod zmysły — o wyobrażeniach rzeczy nie podpadaiących pod zmysły — o Rozbiorze władz duszy — o przyczynach uwagi i pamięci, to iest rozwiązała proporcyy 17.

Doniesienie

O Pożytku Uczniów w trzech Klass wyższych z Nauk Fizycznych w pierwszym półroczu z Roku 1810 na Rok 1811 w Szkołach Przygło: Krak. w Godzinach 20 na Tydzień dawanych, Wielmożnemu Jegomości Xiędzu Mieroszewskiemu Eforowi Edukacyi Departamentu Krakowskiego na Examenach półrocznych prezydującemu, dnia 29 Marca Roku 1811 przez Nauczyciela Fizyki

podane

Treść Nauk dawanych w 4 wyższych Klas, sach

W Klasie III

1° W Godzinach dwoch na Tydzień : Nauka pielęgnowania ogrodowin
a./ Pożytki - Cel - y Podział tey Nauki
b./ Przepisy ściągaiące się do zakładania i urządzania Ogrodów
c./ Przestrogi w uprawianiu ziemi ogrodowey.
d./ Ogólne Uwagi o rozmnażaniu y wychowywaniu ogrodowin Kuchennych
e./ Szczególne przepisy pielęgnowania y rozmnażania Każdey w szczególności rośliny Kuchenney
f./ Przypadki, którym ogrodowiny podlegaią, y sposoby uchronienia ich od szkody

Na drugie półrocze pozostaje Część 2ga tey Nauki o pielęgnowaniu drzew owocowych

2° W godzinach jedney na Tydzień : Tłomaczenie Księgi 11tey o Ogrodach Jarzynnych z Kolumelli

W Klasie IV.

1° W godzinach 4 na Tydzień Wstęp do Fizyki
a./ O ziemi w ogólności - iey Kształcie - Pasach i warstwach
b./ Podział Kuli Ziemskiey względnie do poznania szerokości y długości Jeograficzney
c./ O Porach Roku, co do odmian ciepła y zimna od różney wysokości Słońca zależących
d./ Wykład różney długości dni i nocy

2° W Godzinach 1½ na Tydzień Nauka Rolnictwa
a./ Zamiar tey Nauki i iey związek z Fizyką
b./ O Roślinach w ogólności iako istotach żyjących
c./ Różność Gruntów y naturalne przyczyny ich żyzności lub płonności.

d./ Sposoby poprawienia Gruntu płonnego
e./ Usposobienie y oczyszczenie Wrzosowisk czyli Gruntów zarosłych
f./ O podziale naypozyteczniejszym czyli urządzeniu Gruntów
Pozostaje na drugie półrocze o Zasiewach i Żyłkach.

3º W Godzinach 1/2 na Tydzień tłomaczyli z Kolumelli o pielęgnowaniu roślin niektórych, tudzież o pastwiskach y łąkach.

W Klassie V.

Uczniowie tey Klassy w Roku zeszłym w Klassie 4tey mieli pierwsze początki y zasady Nauki Fizyki, tudzież Traktat o Cieplniku czyli Materyi Ogniowey; w Roku teraźnieyszym zaś postępowali w teyże Nauce porządkiem następuiącym:

1º W Godzinach 6 na Tydzień o Powietrzu i Swietle

a./ Ogólny obraz płynu powietrznego – iego przyrodzenie y wpływ w Zachowanie Życia Istotom organicznym.
b./ Doświadczenia okazuiące iego ciężkość przystosowanie tey własności do wytłomaczenia niektórych fenomenów
c./ Doświadczenia okazuiące iego sprężystość i użytki tey własności w pożyciu Ludzkim.
d./ Urządzenie Ciężkomierza y wymiar wysokości za pomocą tego Narzędzia
e./ Skutki wynikaiące z działań Cieplika na Powietrze – Teorya Wiatrów, ich podział, y użyteczność
f./ O powietrzu uważanem iako środku głos przenoszącym
g./ Prawa rozchodzenia się głosu – iego szybkość, y przystosowania oneyże do pomiarania odległości mieysc.

O Świetle

a./ Ogólny obraz tego Płynu y iego użytek.
b./ Przyrodzenie Światła y podział tey Nauki
c./ Prawa ~~???~~ y Kształt rozchodzenia się światła – Zdania w tey mierze Kartezyusza i Newtona.
d./ Stosunek słabnienia światła – Kształt cienia – y iego użytek w wymiarach wysokości
e./ Dowód prędkości światła.
f./ Prawa odbiiania się promieni światła od powierzchni płaskiey y Kulistey
g./ Prawa łamania się światła w Ciałach przeźroczystych
h./ O świetle roztworonem czyli Kolorowém. – Teorya formowania się tęczy – przyczyna Kolorów w ciałach.
i./ O widzeniu przyrodzonem – skład oka i iego oznamienia
k./ O widzeniu wspomożoném w ogólności.
l./ Własności zwierciadeł płaskich y Kulistych.
ł./ Prawa światła załamuiącego się w środkach różney gęstości

Pozostaie na drugie półrocze: Skład narzędzi Wspomagaiących siłę widzenia – Nauka o Elektryczności, Galwanizmie y Magnetyzmie.

2º W godzinach 2 na Tydzień: Mineralogia

a./ Zamiar tey Nauki – Narzędzia y działania chemiczne
b./ O powinowactwie Chemicznem, iego Prawach, y doświadczenia onegoż
c./ O pierwiastkach ciał. Zdania ~~???~~ dawnych y teraźnieyszych Chemików. (Własności wody – iey rozkład – znaki wody zdrowey – y sposoby poprawienia oneyże.
d./ Rozkład powietrza – własności płynów Pryetleja y sposoby ich otrzymywania, y użytki oneyże.

Pozostaje na drugie Półrocze: Podział istot Kopalnych y wiadomości Każdey z szczególności

3º. W Godzinach 1 na Tydzień Zoologia

a./ Użytek tey Nauki y Podział

b./ Części Zwierząt, z których się składają, uważając one jako Machinę przyrodzoną, żyjącą, żywiącą się, iako zwierzęcą, y iako maiącą zdolności rozmnażania się.

c./ Podział Zwierząt, ich układ (: System)

d./ Gromada pierwsza Robaki

e./ Gromady drugiey Rzędów 5

Pozostaje na drugie półrocze gromad 6.

Uczniowie niektórzy tey Klassy stosownie do Ustaw Komissyi Edukacyyney czytać będą swey pracy Rozprawy w Materyach Fizycznych y Chemicznych.

W Klassie VI

W godzinach 2 na Tydzień Technologia

a./ Użytek tey wiadomości i związek z innemi Naukami

b./ Wyrabianie Potażu, Weinsteinu, Sody

c./ Wyrabianie Hałuny i Koperwasu

d./ Fabryka Saletry

e./ Wynalazek Prochu, iego robota, przyczyny zepsucia y sposoby naprawienia.

f./ Fabryka szkła, y wyrabianie z niego różnych Naczyń w życiu ludzkiem potrzebnym

Pozostaje na drugie półrocze Fabryka Porcellany, Fajansu, Cukru, Papieru, Żelaza, i td.

W tey Klassie Tłomaczenie z Autorów w tey Materyi traktujących.

Imiona i Nazwiska

Uczniów Klassy III, IV V VI.
z Zdaniem o ich Zdatności Pilności
Postępku i Obyczaiach
W[u] JM. Jerzemu Mieroszewskiemu
Eforowi Szkół Departamentowych
Krakowskich
na popisie półrocznym Dnia 1o Kwietnia
z Nauk Prawa, Moralney i Historyi
odprawionym
przez Feliksa Słotwińskiego
Professora Prawa, Moralney i Historyi
w Szkołach Departamentowych
Krakowskich
podane

Programma

Nauk dawanych w Klassach, VI. V, IV, III od dnia 1go Października do 20go Marca 1810/1811 przez Professora Prawa i Moralney Nauki.

W Którey Klassie	z jakiego Objektu	Podług iakiego autora	Jak wiele uczono ?
w Klassie VI.tey	Prawa Narodow.	Podług X. Stroynowskiego i Martiniego	O potrzebach, Niezbytościach, i Powinnościach wzaiemnych Narodów – o Wolności, Udzielności Niepodległości i Równości tychże – o Handlu o Przymierzach – o Układnikach – o Gwarancyi o Posłach – o Woynie
	Historyi Narodu Pol.	Podług X. Wagi i Bandkiego	Do Jagiellonów
	Prawa Krajowego stosując prawo rzymskie	Podług porządku w Kodexie, stosując Instytucye Höpfnera	O Władzy Oycowskiey – o Wywodzie Rodu – O Opiekach – o dowodzy sądowym – o Prawach do rzeczy aż do Służebności
w Klassie V.tey	Z prawa politycznego	podług X. Stroynowskiego z wyiątkow z róźnych autorow	aż do władzy sądowey.
	Z Dzieiów Rzymskich	Podług własney dexterne	Panowanie wszystkich Królów – O Konsulach Dyktatorze i t.d. gdzie także wypisy stosowne # tłomaczono
w Klassie IV.tey	z Prawa Natury	Podług P. Andrzeia Markiewicza początek dalszy zaś podług J. W. X. Kołłontaia	aż do Rozdziału IX o Wolności Człowieka
	z Dzieiów Greckich	Podług Książeczki na Klasse IV od Kom. Eduk. prze pisaney	Do Panowania Alexandra Wielkiego Gdzie także wypisy tłumaczono
w Klassie III.ciey godzin na tydzień 3	z Nauki Moralney	Podług Książeczki na od Kom. Eduk. przepisaney	Do Części II o Przystoynych postępkach Wypisy stosowne tłomaczono
	z Dzieiów Assyryjskich	Podług Książeczki na Klasse III od Kom. Eduk. prze pisaney. –	Do Persów gdzie także Wypisy Tłumaczono

Wiele Godzin na Tydzień w Klassie Każdey uczono ?

w Klassie VI 10 Godzin – z Prawa Narodów 4 Prawa Krajowego 4, z Historyi
w Klassie V 4 godzin – z Prawa Politycznego 2 – z Dzieiów 2
w Klassie IV 3 godzin – z Prawa Natury 2 – z Dzieiów 1
w Klassie III 3 godzin – z Moralney Nauki 2 – z Dzieiów 1.

Suma 20 godzin na tydzień

Z Uczniów Niemieckiego języka w sobie Od Sześć Godziny w Liceum Krakowskim publicznie uczących się i na trzy Klassy to iest Zaczynaiących, Postępuiących i Doskonalących się podzielonych uczyniem tylko Zaczynaiących i Postępuiących, usposobiony pierwszych w doskonałym Czytaniu, w poznaniu przypadkowaniu Rzeczowników i Przymiotników, w przebieganiu na pamięć nauczonych licznych przykładów do doskonalenia się w przypadkowaniu i składaniu się w mówienie niemieckie służących, wreszcie w formowaniu charakteru. Drugich zaś to iest Postępuiących Uczniów powiedziony z niemi w całey obszerności przypadkowanie Rzeczowników Przymiotników i Zaimków, tudzież Stopniowanie przymiotników i Czasowanie słów posiłkowych, foremnych ~~Czynników~~ Czynnych, biernych, i niektórych starałem się wkładać w przekładania z polskiego na niemieckie i nawzaiem, do czego przez przekładania ustnego z Xiążek, nawracałem im krótkie zabawy ściśle tego pilnując, iż te musiały być czysto i podług prawideł pisowni napisane i Klassyfikacyą Uczniów tych dwoch niemieckich Klass z odbytego dnia 2 Kwietn. r. b. 1811 po Trocznego popisu mam honor tu złożyć Wysokiemu Dozorowi Szkolnemu przez JW. JX. Prałata Mieroszewskiego Członka Dozoru na ten popis delegowanemu

Franciszek Słotwiński

Lehr Gegenstände

der Deutschen Fortgangs Klasse
für das Jahr 1810/1811

Anleitung zu den schriftlichen Aufsätzen
Übersetzen aus der polnischen in die deutsche Sprache
Sittenbuch für die II Klasse

Übersetzen aus der deutschen in die polnische Sprache
Sittenbuch und Charakterbriefe

Die deutsche Sprachlehre

Le Raport des Elemens de la langue Française prategués par les Eleves des Ecoles du Departement de Cracovie.

L'Instruction de cette langue fut divisée en trois parties savoir pour la 1re pour la seconde et pour la troisième Classe.
Mais n'ayant pas des Eleves assez bien preparés pour la troisième Classe j'ai cru que pour rempler un etablissement de la Chambre de Education et faudrait dans la seconde Classe ainsi partager des Objets que dans une demie annee premiere, finir ce qui appartient a la seconde Classe, et dans l'autre demie année la troisieme partie de la Grammaire - Suivant ~~dans~~ cet ordre les Eleves de la premier Classe sont prets à repondre. - Coment prononce l'on les Voyelles la Prononciation des dephtongues. La prononciation de consonnes - Des accents de la Prononciation ou la Prosodie francaise - des Mots - Des Articles - La Declinaison des Articles. - De la formation du Plurial des Noms soit Substantif, soit Adjectifs - Les Genres - des degres de comparaison coment dans les Adjectifs et dans les Substantifs le feminin se forme du Masculin - des Pronoms - Des Verbes - de la Conjugaisons - des Verbes Auxilaires - Quatre Conjugaisons des Verbes Actifs - Conformement a leur intelligence ils monteront en ecrivant et en lisant l'orthographe francaise

La seconde Classe

Les élèves de cette École sachant déjà la seconde partie de la Grammaire qui contient la Syntaxe française sont prets à repondre.

De l'Usage de tems et des Modes Remarquer sur ne pas point De la formation de tems Usage de Gerondifs Des Phrases et de Periodes Du Sujét, du Vocatif et des Regimes. La definition de la Syntaxe – de l'usage de l'article – de l'accord de l'adjectif du Pronom et du Verbe avec les Substantifs – Du Regime des Adjectifs. Usage de Noms de Nombre – Usage des Pronoms – Du Regime de Verbe – Arragement des Mots.

La dernière partie de la Grammaire reste pour autre demie année savoir pour la troisienne Classe.

Ils traduiront les extraits de meilleurs Auteurs francais – Aussi ils reciteront par coeur les morceaux choissis qui sont 1. Les quatre Ages 2. Abstinence. 3/. Amitié rare 4/. Indifference. 5/. Orateur Athenien Demosthene 6. Tyran Phalaris 7. Image d'un Tyran 8. La Valeur de Leonidas 9. L'orgueil humilié. 10. Desinterssement. 11. La foi de Jemes 12. Intrepidite. 13. La Flaterie de Courtisans de Roé Danemare. 14. L'amour de femme envers la Patrie &c En Vers 1. Fenix 2 Une Grenouille enflée. 3/. Linotte et son Nid. 4. Un Mulet et fourmi 5. Rossignol dans sa Cage 6. Le Loup et la brebis 7. Une Hirondelle et un Couvoie.

Pour exercer dans la langue ils traduisirent de la langue Polonaise, apres une coredion ils appirent par coeur les morceaux suivants. 1. Oublii 2. Religion. 3. Pensées 4. Tems 5. Tranquilite 6. Societe 7. Probite 8. Plaisir 9. ~~Adieu~~ Noblesse 10. Pauvre 11. Pauvrete. 12 Ennemis. 13. Actions 14 Adversite 15. Amitié 16. Avare 17. Union 18. Vanite 19. Immutabilite 20. Vengeance 21 Naissance 22 Nature. 23. Apparence 24. Affection.

Rapport I.

Czyli Opis Stanu Uczniów w Klasie Rysunkowey — zaczęty od przeniesienia teyże Katedry z Szkoły w Zorowey od św. Barbary aż do ultima Marca r. b. w Szkołach przygłównych Krakowskich etc.

Programma:

O Sztuce budowniczey w ogólności

Budownictwo iest sztuka iedna z naycelnieyszych, et. etc.

Budownictwo równie iak inne piękne przykłada się z wielkiey części do wydoskonalenia ludzkiego umysłu y do rozprzestrzeniania jego Czucia o Piękności.

Budownictwo iest powszechniey użytecznym y naywiększy ma Związek z Interesem towarzyskiego pożycia.

Budownictwo nadaie Kraiowi Bezpieczeństwo etc. — y Ozdobienie. etc

Takowa Nauka zasługuie zapewnie na Uwagę Każdego, który do Gustu y Oświecenia rości pretensyą

Porównanie tey Sztuki z innemi dziełami Kunsztów — etc.

Każda Budowa wyobraża nam Stan ludzi. — —

Sztuka budownicza należy także do Sztuk wyobrażenie tworzących et. etc

Początek wszystkich części Budowy a szczególniey owa część porządkowa, nia filarów. etc

Budowniczy w Wydoskonaleniu się swoiey sztuce więcey ma do zwalczenia Trudności, niżeli inni Artyści etc

Sposoby takiego wydoskonalenia się — etc.

Budownictwo można przeto podzielić — na

a./ pospolite czyli mechaniczne

b./ wyższe czyli piękne

Mechaniczne. Budownictwo obeymuie w sobie, Umiejętność dobrego połączenia Materyałów y sposobność na Budowę przedtkę ile bydź może Oszczędnością Wydatków . etc — potrzeba więc iest wiedzieć.;

1./ iak wielka ilość do takowey iest potrzebna

2./ iakim sposobem też powinny bydź połączone

Wyższe y piękne Budownictwo — a Doskonałość b. estetyczna piękność — c porządek d./. sposobność. e./ proporcya f./ piękność Kształtów (Form) g. gustowne przyozdobienie h. stosowna Wielkość. i.t.p. z czego zasady y prawidła Budownictwa stanowią się — iako to:

1./ Trwałość
2./ Wygoda
3./ Piękność

} Które to osobno potraktowanemi były — daley ztąd wynika

a Położenie Budowy
b./ Kształtu y
c./ Rozporządzenia wewnętrzney części: (Podziału).

Szczególne Starania y Uwagi Budowniczego co do położenia y Kształtu Budowy

Stan y Zatrudnienia ludzkie są przyczyną wypły„
waiących Odmian między Budowami —
nawet temi; które na tenże Cel przezna„
czone są. etc, etc. ztąd

Rozmaity Podział ieszcze się pomnoży; po Rozważeniu —
— do Klimatu Czasów Obyczaiów
y Zwyczaiów, różnych Narodów, y nakoniec
do przywideń lub Gustu Właściciela odno„
szące się (: Relatio :)

Takowy Podział wewnętrzne Budowy, iest bardzo
trudną Częścią Budownictwa, etc.

Każda Budowa w swoim Podziale oddzielnych wymaga
Prawideł; etc. etc.

Piękność dopiero stawi Budowę wgodnie Dzieł Sztuki: etc
takowa iest częścią

a/. Istotną częścią } y ich szczególne
b/. przypadkową } Tłomaczenie

Gust iest to moc Duszy zdolna do Uczucia Piękności
albo sposobność Teyże; piękność y wspaniałość
w Dziełach Natury lub Sztuki odostrzegać y użyć
Dobre Tłomaczenie estetyczne, sprowadzaiąc do ~~Ct.~~
Okryślenia szczególniey Gustu Budowy.

Gust iest albo
a/. Działaiący, czyli Narzędziem Kunsztmistra
z pomocą Którego On wytwora porządkuie y
ozdabia, albo
b. Używaiący — ponieważ w Obserwatorze Dzieła Kunszto„
wego wzbudza Ukontentowanie przysposabiaiąc. Umysł do
użytkowania z dzieł Kunsztownych. etc. etc. etc

Kunsztmistrz z Gustem stara się każdemu przedmio-
towi, który wyrabia, zdziełanemu y wyobrażeniu
żywą wystawiaiącą nadać formę. etc. itp.

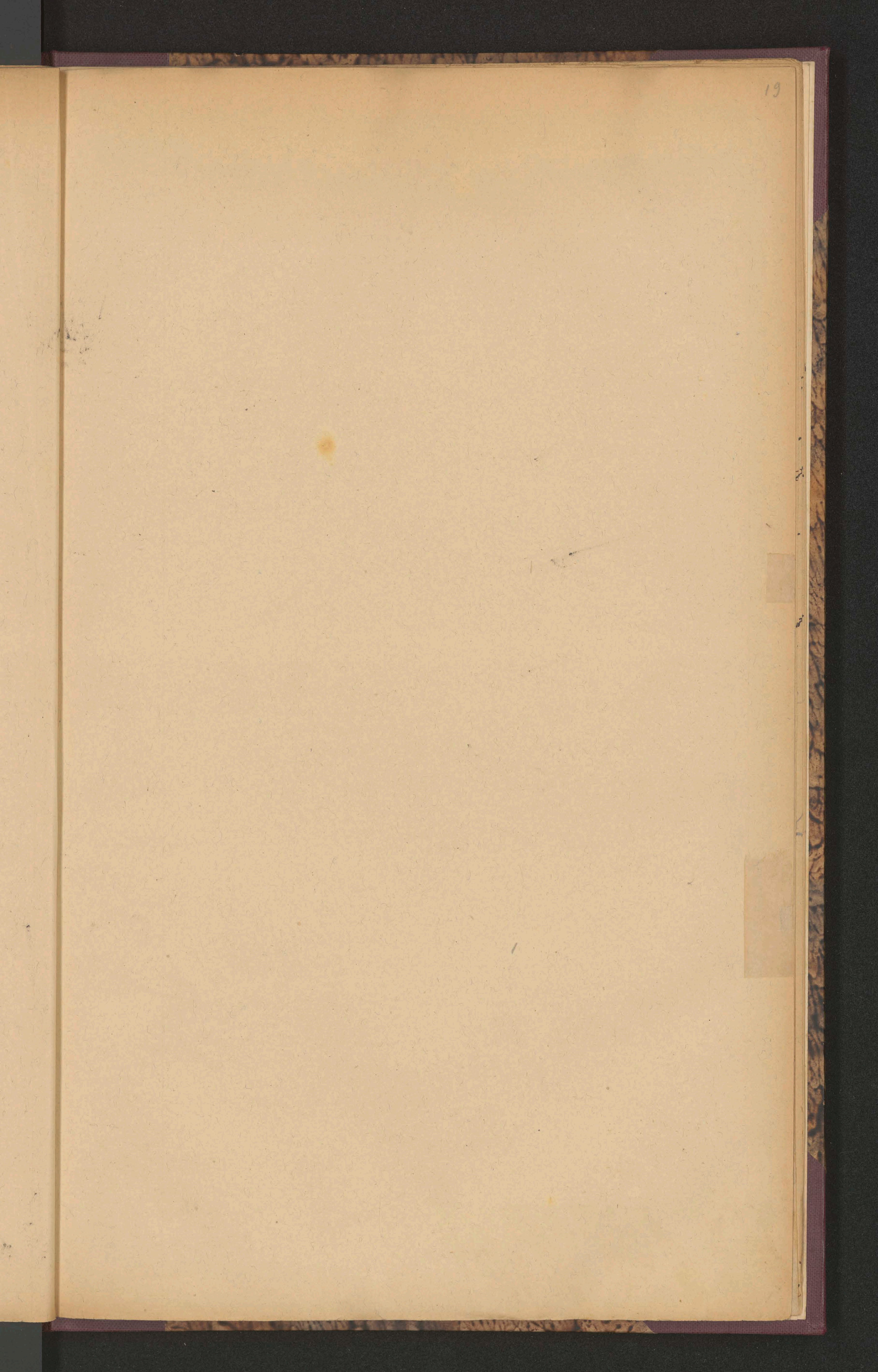
Rozum y Geniusz Kunsztmistrza, nadaią Jego dziełom
wszystkie istotne Części. – Gust zaś sobi Go
Dziełem sztuki. etc. etc.

Epoki Gustu y Haraktorów Sztuki Budowniczey
stosownie do Klimatu Położenia y Własności
Kraiu, Harakteru y Oświecenia Narodów.

Materya porządku wyrażonego Programmu była pobie-
rana z Autora Stieglitza y w niektórych szcze-
gółach stosownie do Vignole oraz y innych
nowszych Wykładów Dzieł Budownictwa. – co do szcze-
gółów Budowlanych Części czyli praktycznego
pertraktowania tey Umieiętności, Wypada oczekiwać
wydrukowania bardzo użytecznego Dzieła tey sztuki –
przez JWgo Hrabiego Strakowskiego –

Dnia 26go Kwietnia. 811.

Postawka
professor

Prefekci

Andrzej Lipiewicz prefekt 1777
Józef Szabel, Dr fil. prof. archidyakon kollegiaty Sw. Anny proboszcz ilkuski prefekt w r. 1778.
X. Sebastyan Czochron w r. 1780. 1781. 1782.
X. Franciszek Marciszowski w r. 1782/3
chwilowo rektor Andrzej Sleczkowski w r. 1780/1 X. Józef Bogucicki w r. 1781/2. 1782/3

Prorektorowie

~~X. Sebastyan Czochron w r.~~
X. Franciszek Marciszowski od r. 1783/4 – 1791/2
Antoni Himonowski od r. 1792/3 – 1800/01

Czasy austryackie

Prefekt a później Dyrektor gimnazyum akadem. krakow. X. Franciszek Henryk Hoffmann od Od drugiego półrocza 1808/9 do końca t. r. sprawował zastępczo obowiązki te X. Hermann Reismiller, Benedyktyn a to z przyczyny śmierci X. Fran. Henr. Hoffmanna

Czasy Księstwa warszawskiego

Dyrektor wszystkich gimnazyów i wizytator Michał Dymidowicz w r. 1809
Prorektor Antoni Himonowski w r. 1809
w r. 1810 ~~pro~~ nosi tytuł rektora to samo do r. 1820

Czasy rzeczypospolitej Krak.

Rektor Antoni Himonowski do 1820/1
Zastępca prorektora Tomasz Wysocki w r. 1820/1
Prorektor Adam Powstański od r. 1821/2 – 27/8
Prorektor Tomasz Wysocki od r. 1827/8 – 31/2
Prorektor Ludwik Kosicki w II półroczu 1831/2 – 33/4
Prorektor Mikołaj Tychowski 1833/4 –
Dyrektor liceálny Michał Mirzniewski 1836/37 – 39/40
Dyrektor liceálny Ludwik Kuczyński 1839/40 – do końca

Czasy austryackie

Antoni Małecki
Klemensiewicz
Stwarski
Kulczyński

Czasy Księstwa warszawskiego od 16 Listop. 1809

Profesorowie

Jan Moczarski. 1809. 10. 11. Teodor Orłowski 1812. 13. 14.
Franciszek Słoniński 9. 10. 11. 12. 13. 14. Tomasz Wysocki 1812. 13. 14.
Szymon Jasiński 9. 10. 11. 12. 13. Józef Tomaszewski 1813. 14.
Joachim Karkoszyński 9. 10. 11. 12. 13.
Feliks Słotwiński 9. 10. 11.
Marcin Gaudziński. 9. 10. 11. 12. 13. 14.

J. niemieckiego ~~w r. 1809~~ Nauczyciele: ~~X.~~ Franc. Słoniński i X. Józef Maszczyk w r. 1809. 10 Andrzej Merle 1811/12 12. 13. 14.

J. francuskiego od 15/2 1810 Franc. Bogucki. 1810. 11. 12. 13.

Kapelan i nauczyciel religii X. Józef Maszczyk 1809. 10. 11. 12. 1813. 14.

Rysunku ~~od~~ w r. 1810 ~~Józef~~ Ludwik Postawka. 1810 Józef Brodzewski 1811. 12. 13.

Weteran do uczenia musztry w r. 1810. 11.

Kollaborator do greckiego i francuskiego języka Mirecki Franc. 1811. 12.

Nauczyciel Kaligrafii polskiej Feliks Jarecki 1812. w r. 1813 uczył kaligr. pol. i niem.

Nauczyciel kaligr. niemieckiej Stanisł. Wilkoszewski 1812.

Wykaz chronologiczny osób należących do składu nauczycielskiego tak w Uniwersytecie Jagiellońskim jako i w szkołach tejże podrzędnych umieszczonych zaczynający się od epoki, do której Józef Sołtykowicz dzieło swe o stanie Akademii Krakowskiej doprowadził (od r. 1809/10 do 1839/40)

______ MS. A. U. J. 364.

Wykaz chronologiczny Hierarchii Stanu Nauczycielskiego tak przy ~~Szkole~~ głównej ~~jako też przy~~ czyli w Uniwersytecie jako też ~~przy~~ szkołach przygotowawczych gymnazyalnych Krakowskich umieszczonego od roku szkolnego 1780/1 aż do roku 1808/9 włącznie

MS. A. U. J. N. 364

W r. 1809/10 była najwyższą władzą szkolną – Rada szkoły głównej Krakowskiej ustanowiona 2 Grudnia 1809

W r. 1810 dnia 7 Grudnia w miejsce Rady zaprowadzony Dozór szkoły głównej Krakowskiej / składał się:

X. Biskup Krakowski – Andrzej Rawa Gawroński

Prefekt Departamentu Krakowskiego Stanisław. Wodzicki

Rektor szkoły głównej Krak. Sebastyan Hr. Sierakowski

Prezes Sądu Kryminalnego departamentu Krakowskiego i Sandomier. – Franc. Borgiasz Piekarski

Prezes Trybunału cywilnego I instancji

Józef Nikorowicz

Dziekani 4 wydziałów

sekretarz szkoły głównej Feliks Jaroński

---

od dnia 14 Lutego 1811 zaprowadzonym został Dozór ~~szkoły głównej Krak.~~ departamentu Krakowskiego z tego powodu wizytator gimnazyum oddzielnego ze nie zwracała już więcej nie sprawował

a Dym[illegible] został prof. nadzwyczajnym mechaniki w akademii

Szkoły gymnazyalne Krakowskie St. Anny
(gymnazyum tym jest 6 klas uczniów)
od 16 Listopada 1809 r.

Dyrektor wszystkich gymnazyów i wizytator
Michał Dymidowicz
Prorektor: Antoni Kimonowski
Professorowie
I klasy: Jan Moczarski
Klasy II: Franciszek Stoniński emeryt
Klasy III: Szymon Jasieński
Nauk matematycznych i fizyki – Joachim Karkuszyński
Prawa, Historyi i Jeografii – Felix Słotwiński
Wymowy i Poezyi – Marcin Gawdziński
Nauczyciele:
Języka niemieckiego – vacat – zastępował Franc.
Stawiński i X. Józef Marczyk
Języka francuzkiego od 15 Lutego 1810 Franciszek
Bogucki
Kapelan i nauczyciel religii X. Józef Marczyk

Rektor Kimon. 1810/11 ~~Szkoły przygotowane Krakowskie~~ u St. Anny
ci sami prócz tego
Rysunków Ludwik Postawka
Weteran do uczenia mustry

Rektor Kimon. 1811/12 ~~Szkoła departamentowa Krak~~ u św. Anny
ci sami tylko
do niemieckiego Andrzej Merle
rysunków Józef Brodowski
Kollaborator do greckiego i francuzkiego
języka Mirecki Franc.
weteran do uczenia mustry

1812/13 Szkoła depart. Krak. u św. Anny

~~ci sami~~ rektor Antoni Kimonowski
Professorowie: Klasy I Teodor Ostawski
Klasy II Franc. Staniński
Wymowy i poezyi Szymon Jasieński
Matematyki Marcin Gawdziński
Fizyki Joachim Karkuszyński
Historyi powszechnej i prawa natury Tomasz Wysocki
Nauczyciele: Katecheta X. Józef Marczyk
naucz. jęz. niemieckiego Andrzej Merle
francuzkiego Bogucki
rysunków Brodowski
Kollaborator do greckiego języka Mirecki
naucz. kaligrafii Felix Jarocki
Kaligr. niemieckiej Stanisław
Wilkuszewski

1813/14

Rektor Himanowski Depart. Krak. u S. Anny

Professorowie: J. polskiego i Łaciń. w I kl. Teodor Orłowski

J. pol. i Łac. w II kl. Franc. Słomiński

Języka i literat. Łacińskiej w klasach wyższych Szymon Jasieński

Matematyki Marcin Gawdziński

Fizyki, Chemii i hist. naturalnej Józefim Karkuszyński

Fizyki, Chemii i hist. natur. Józef Tomaszewski

Historyi powszechnej Tomasz Wysocki

Nauczyciele:

Religii Kapelan X. Józef Marczyk

J. niemieckiego Andrzej Merle

J. francuskiego Franc. Bogucki i Franc. Mirecki

J. greckiego Franc. Mirecki

Rysunków Józef Brodowski

Kaligrafii pol. i niemieckiej Feliks Jarocki

1814/15 Szkoła departamentowa

Rektor Himanowski

Prof. kl. I, II ci sami

Wymowy i poezyi Jasieński

Matemat. Gawdziński

Fizyki, Chem. Hist. natl Karkuszyński

Oto Tomaszewski

Historyi i konstytucyi W. M. Krakowa Tomasz Wysocki

Nauczyciele — Kapelan, to do niem. to do franc. Bogucki

Kollaborator j. greckiego Ludwik Kosicki

Jeografii i j. francuskiego Kajetan Kowalski

Kaligr. pol. Piotr Wyszkowski

Kaligrafii niemieckiej Witaliy Witkowski

1815/16 depart. Krak. u Św. Anny

Rektor Himanowski uczył wymowy

Professorowie kl. I, II, wyjąw matematyki, fizyki, chemii, hist. nat. ci sami — tylko od 1 Maja 1815 w miejsce Tomaszewskiego Michał Dymidowicz

Hist. i konst. W. M. Krakowa Wysocki Tomasz

Nauczyciele, Kapelan, do franc. ~~niemc~~ niem. ci sami

rysunków Brodowski Józef

Kollaboratorowie: J. greckiego Ludwik Kosicki

J. francuskiego Kajetan Kowalski

Kaligrafii pol. i niemieckiej Piotr Wyszkowski

1816/17 szkoła depart. krakowska

Rektor Hiżnanowski
Professorowie klas I. V. ci same
matemat. Gandzińskii
chemii i mineralogii Joachim Karkuszyński
Hist. natur. i fizyki Michał Dymidowicz
Historyi powszechnej i konstytucyi W. M. Krakowa Wysocki
Nauczyciele kapelan Marczyk
franc. Bogucki
niem. Merle
rysunków Brodowski
Kollaboratorowie j. do:
j. greckiego Kosicki
franc. Kowalski
kaligr. pol. i niem. Wyszkowski

1817/18 (szkoły przygotowawcze krakowskie
1. liceum św. Anny 2. liceum św. Barbary)

Liceum św. Anny

Rektor Hiżnanowski
Professorowie:
języka z literaturą polską i łacińską w klasie 5 i 6
Tomasz Wysocki
języka polskiego i łacińskiego w kl. 2 i 4
Teodor Ostrowski
Matematyki w 3 klasach wyższych
Marcin Gandziński
Nauk fizycznych, i naturalnych i chemii
Joachim Karkuszyński
J. polskiego i łacińskiego w klasie I hist. powszechnej
Franciszek Słoniński
J. pol. i łac. w kl. III oraz greckiego Ludwik Kosicki
Nauczyciele:
Religii X. Józef Marczyk kapelan szkoły
J. niemieckiego Andrzej Merle
J. francuskiego Franc. Bogucki
Rysunków Antoni Giziński
Kaligr. pol. i niem. Piotr Wyszkowski

1818/19 liceum S. Anny
Ci sami professorowie i nauczyciele w tych samych klasach

1819/20
ci sami prof. i naucz.
francuskiego w wyższych klasach czterech Bogucki
w kl. I. i II Felix Dodlewski

18~~19~~/20

Rektor Hinonarski

Języka i literatury pol. i łac. w kl 5 i 6

Prof. Tomasz Wysocki

Języka i ~~literat~~. pol. i łac. 2 i 4 kl.

Prof. Teodor Ostrowski

Matematyka w 3 klasach wyższych

Prof. Marcin Gawdziński

Fizyki, chemii i historyi naturalnej

Prof. Joachim Markuszyński

Języka polskiego i łacińskiego w klasie I.

Prof. Franciszek Stoniński

Języka pol. i łac. w kl. 3ciej oraz Greckiego

Prof. Ludwik Kosicki

Nauczyciele

Nauki religii X. Józef Marczyk, kapelan szkolny

Języka niemieckiego Andrzej Merle

" francuskiego Franc. Bogucki w 4 kl. wyższych

" franc. z upoważnieniem Feliks Podlewski w I i 2 kl.

Rysunków Antoni Giziński

Kaligrafii pol. i niemieckiej Piotr Wyszkowski

1820/1

Zastępca prorektor Tomasz Wysocki prof. najstarszy

Języka i literat. pol. i łac. w 5 i 6 Ostrowski

Języka pol. i łac. oraz niemieckiego w kl. I Stoniński

" pol. i łac. oraz greckiego w kl. 3 Kosicki

Języka pol. i łac. w kl. 2 i 4 zastępca Walenty Kulawski

Matematyki w 3 kl. wyższych Augustyn Frączkiewicz

zastępca

Fizyki, chemii i hist. natur. Michał Łuszczkiewicz

Nauczyciele zwyczajni

Kollaborator do języka franc. i historyi w kl. I

Feliks Podlewski

18

1821/2

Prorektor Adam Powstański

Professorowie

Języka i liter. pol. i łać. Tomasz Wysocki
Języka pol. i łać. w 2 i 4 Teodor Orłowski
" " " w kl. I Stamirski
" " oraz greckiego w III Kosicki
Matematyki w 3 kl. wyższych Fręczkiewicz
Fizyki, chemii i hist. natur. Michał Zieleskiewicz
Religii i moralnej X. Jan Masłowski Kapelan szkolny
Języka niemieckiego Andrzej Merle
francuskiego Bogucki
Rysunków Giziński
Kaligrafii Wyszkowski

1822/3

ciż sami

1823/4

ciż sami
Języka rossyjskiego Alexander Serna Sołowiewicz
Rysunków Giziński oraz franc. w kl. I hist. powszech. w kl. 3.
Kaligrafii, arytmetyki i geografii w kl. I Wyszkowski Piotr

1824/5

Ciż sami
tylko matematyki w 3 klasach wyższych zamiast
Fręczkiewicza zastępca Paweł Florkiewicz
francuskiego zastępca Gabryel Dauvernay
Rysunków Giziński, oraz hist. pow. w kl. 2 i 3.
Kaligrafii Wyszkowski, oraz arytmetyki i geogr. w 2 i 3.
Rossyjskiego Alex. Serna Sołowiewicz

1825/6

ciż sami i tak samo jak w r. 1824/5

1826/7

ciż sami
Matematyki w I połowie Florkiewicz w II Fręczkiewicz
Języka pol. i łać. w kl. I w miejsce Stamirskiego
Józef Pyz
J. niem. w miejsce Merlego zastępca X. Jan Malisch
rossyjski Sołowiewicz

1827/8

Prorektor Tomasz Wysocki

Professorowie

Języka i liter. pol. i łac. Teodor Orłowski, którego od 1 Lutego 1828 zastępował Stanisław Kawecki
Literatury pol. i łac. w kl. 5. oraz greckiego Kosicki
Matematyki Fryczkiewicz
Fiz. chem. natur. Zuszalkiewicz
Języka pol. i łac. w 2 i 4 Karol Mecherzyński
" " " w kl. I Józef Pyrz

Nauczyciele

Nauki religii i moralności X. Jan Mastelski, kapelan
Rysunków Giziński, uczył także hist. powszechnej
Kalligraf. Wyrzykowski uczył arytmet. i geogr.
francuskiego Gabryel Louvernay
niemieckiego zastępca X. Jan Malisch
Greckiego Alex. Serna Sołowiewicz

1828/9

Prorektor Wysocki
Literatury pol. i łac. w kl. VI oraz greckiego i hist. powszechnej Ludwik Kosicki
Fizyki, chemii, hist. nat. Zuszalkiewicz
Języka i liter. pol. i łac. w 3 i 5 tej Mecherzyński Karol
Matematyki w 3 kl. wyższych Paweł Fłorkiewicz
Języka pol. i łac. w 2 i 4, zastępca Józef Pyrz
Języka pol. i łac. w kl. I Antoni Giziński
religii X. Mastelski
Kaligr. Wyrzykowski uczył arytm. i geogr.
franc. Louvernay
niem. Malisch
Rysunków Jan Głowacki

1829/30

ci sami
rysunków Jan Głowacki, zastępca jego Jan Nepomucen Bizański
niemieckiego (prócz Malischa) ortografii i hist. pow. Kazimierz Ramza 1830
Liter. pol. i łac. w klasie 6 zastępca prof. Muczkowski
z powodu że aktualny prof. Kosicki powołany do zastępowania Katedry Historyi powszech. w Uniwers.

zresztą ci sami
francuskiego (prócz Louvernaya) ortografii i hist. pow.
Kazimierz Ramza

38

1831/2

Prorektor Tomasz Wysocki w I półroczu
Ludwik Kosicki w II półroczu
zresztą prof. i naucz. ci sami

Języka pol. i łać. w kl. 3 oraz greckiego Ludwik Kosicki w I półr. Józef Maciborski w II półr.

Nauki religii i moralności X. Jan Kogutowicz Kapelan. Od 1 Paźdz. 1831 do 30 Listop. 1831 zastępował X. Piotr Dzikalski

Języka rosyjskiego zastępca Hieronim Mecherzyński

1832/3

Prorektor Kosicki
zresztą prof. ci sami, Łuszczkiewicz, Mecherzyński, Florkiewicz, Gizicki, Dzyr, Maciborski.

Nauczyciele ci sami do rel. franc. niem. rysunków
francuskiego za uporczywie... (w I kl.) Józef Georgeon
~~rysunków~~ Kaligrafii uczył prof. rysunków Stanisł.

1833/4

Dyrektor liceálny X. Jan Chrzciciel Schindler, Kanonik Katedr. Krak. profesor Pisma Świętego
Prorektor Mikołaj Tyrchowski

Profesorowie
J. pol. i łać. w kl. IV oraz greckiego Kajetan Kowalski
Literatury pol. i łać. w 5 i 6 – Walenty Kulawski
Matematyki we wszystkich klasach Stanisław Pogonowski
Język pol. i łać. w 2 i 3 Karol Mecherzyński
Historji powszechnej we wszystkich klasach
Walenty Kuapczyński
Nauki religii i moralności X. Jan Kogutowicz, kapelan

Nauczyciele
~~adjunkt~~ geografii matematyczno-fizycznej
adjunkt Maciej Pągaczewski
Rysunków Józef Sonntag w I półr. w II Jan Nepomucen Bizański
Języka niem. zastęp. Aleks. Wróblewski

Dyrektor liceälny 1834/5 Schindler
Prorektor Mikołaj Tyrchowski
Professorowie
J. pol. i Łac. w 3ciej oraz greckiego Kajetan Kowalski
Literatury pol. i Łac. w kl. 4. 5 Walenty Kulawski
Matematyki we wszystkich klasach Władysław Pogonowski
Język pol. i Łac. w kl. I. i II Karol Mecherzyński
Historyi powszech. i geografii Walenty Knapczyński
Nauki religii i moralności X. Jan Kogutowicz Kapelan
Adjunkt Maciej Pągaczewski, od Lutego 1835 Ignacy Kowalski uczył za upoważnieniem jęz. i literat. pol.
Nauczyciele
J. rossyjskiego Aleksander Sezna Sołowiewicz
J. niemieckiego Aleks. Wróblewski zastępca
Rysunków Jan Nepomuc. Bizański zastępca
1835/6
Dyrektor liceälny Schindler do 27 Stycznia 1836 odtąd Michał Wiśniewski prof. hist. pow. i hist. literatury
tak samo
adjunkt Ign. Kowalski uczył jęz. i liter. pol.
Rysunków uczył Jan Nepom. Głowacki
J. niemieckiego Wróblewski a od 4 Stycznia 1836 Zenon Heller
1836/7
Dyrektor liceälny Michał Wiśniewski
Prorektor Tyrchowski
Professorowie ciż sami – i adjunkt ten sam
rysunków Głowacki
J. niemieckiego Zenon Heller
rossyjskiego Hieronim Mecherzyński
francuskiego Franc. Aubertin
1837/8
Dyrektor liceälny Wiśniewski
Prorektor Tyrchowski
J. Łac. w 4 i 5 Kajet. Kowalski uczył także greckiego
Hist. i geogr. we wszystkich klasach Kulawski
Matemat. i fizyki w 3, 4, 5 Pogonowski
Języka pol. we wszystkich klasach Karol Mecherzyński
J. Łac. w 1. 2. 3. Walenty Knapczyński
Nauki religii i moralności X. Jan Kogutowicz
Adjunkt Ignacy Kowalski uczył arytmetyki w kl. I.
Nauczyciele
Rysunków Głowacki
franc. Franc. Aubertin
niem. Heller
rossyjskiego Hieronim Mecherzyński

1838/9

Dyrektor liceulny Michał Wdrzewski
Dozorca Tyrchowski
Professorowie ci sami
Nauczyciele ci sami
adjunktów 2 1) Ignacy Kowalski
2) Ludwik Zawadziński

1839/40

dyrektor liceulny Ludwik Kucyński (prof. fizyki)
dozorca Tyrchowski

prof. naucz. i adjunkci ci sami

1840/1 (według programu)

dyrektor liceulny Kucyński
dozorca Mikołaj Tyrchowski
J. łac. i greckiego w 4. 5 – Kowalski
Hist. i geogr. we wszystkich klasach Kulawski
Matem. i fizyki w 3. 4. 5. Pogonowski
J. polskiego we wszystkich klasach Karol Mecherzyński
J. łac. w 1. 2. 3 Walenty Kasperzyński (mag. fil.
senior bursy Jerusalem)
Religii i moralnej X. J. Kogutowicz

Nauczyciele

Rysunków (uczniowie podzieleni na 3 oddziały) Głowacki
J. niem. Heller
J. rosyjskiego lit. Hiewan. Mecherzyński
J. i literat. franc. Aubertin

Adjunkci

Ignacy Kowalski zastępował professorów
w wypadkach statutem oznaczonych
Ludwik Zawadzki – arytm. w 1 i 2 i zastępował professorów w wypadkach statutem oznaczonych

